

“Dövlət məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 10-cu bəndini rəhbər taraq **qərara alıb**:

Maddə 1. “Dövlət məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 7; 2004, № 2, maddə 57, № 3, maddə 133; 2006, № 11, maddə 928; 2007, № 1, maddə 4, № 3, maddə 211; 2018, № 2, maddə 147) aşağıdakılardan dəyişikliklər edilsin:

1.1. Qanunun adında “Dövlət məhkəmə ekspertizası” sözləri “Məhkəmə ekspertizası” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2. Preambulanın birinci abzasında “Dövlət məhkəmə ekspertizası fəaliyyətinin (bundan sonra - məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti)” sözləri “məhkəmə ekspertizası fəaliyyətinin” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.3. 1-ci maddə üzrə:

1.3.1. dördüncü abzasda “marağı olmayan” sözlərindən sonra, “məhkəmə eksperti şəhadətnaməsi almış” sözləri elave edilsin;

1.3.2. beşinci abzasda “teyin” sözündən sonra “(sifaris)” sözü elave edilsin;

1.3.3. yedinci abzasın sonunda nöqtə işarəsi niqətli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı mezmündə səkkizinci abzas elave edilsin:

“məhkəmə ekspertizası tədqiqatının metod - məhkəmə ekspertizasının predmeti ilə bağlı işin halları barədə informasiya daşıyan maddi obyektlər, hadisələr və proseslərin tədqiqi zamanı tətbiq edilən üsul və vəsítələr sistemidir.”;

1.4. 6-ci maddənin birinci hissəsinin birinci cümləsində, 8-ci maddənin üçüncü hissəsinin birinci cümləsində, dördüncü və beşinci hissələrində, 9-cu maddənin ikinci hissəsinin üçüncü abzasında, üçüncü hissəsinin üçüncü abzasında, 10-cu maddənin birinci hissəsinin yedinci abzasında, 12-ci maddənin birinci hissəsinin doqquzuncu abzasında, üçüncü hissəsinin ikinci abzasında, dördüncü hissəsində, beşinci hissəsinin səkkizinci abzasında, 13-cü maddənin birinci hissəsinin ikinci abzasında, 16-ci maddəde, 17-ci maddəde, 18-ci maddənin ikinci hissəsinin ikinci cümləsində, 19-cu maddənin ikinci, üçüncü hissələrində və altinci hissəsinin birinci cümləsində (birinci halda), 20-ci maddənin birinci hissəsində, 24-cü maddənin üçüncü hissəsinin ikinci cümləsində, 25-ci maddənin birinci və dördüncü hissələrində, 26-ci maddənin ikinci hissəsinin dördüncü abzasında, üçüncü hissəsinin üçüncü cümləsində “teyin” sözündən sonra “(sifaris)” sözü elave edilsin;

1.5. 8-ci maddənin üçüncü hissəsinin ikinci cümləsine (“qərardadda”) sözündən sonra “ve ya məhkəmə ekspertizasının sifariş edilməsi barədə müqavilə” sözləri elave edilsin;

1.6. 9-cu maddə üzrə:

1.6.1. birinci hissədə “(qərardadı) alıqdən” sözlərindən sonra “ve ya məhkəmə ekspertizasının sifariş edilməsi barədə müqavilə bağlandıqdan” sözləri əlavə edilsin;

1.6.2. ikinci hissənin ikinci abzasında “icra edilmədən” sözlərindən sonra “ve ya məhkəmə ekspertizasının sifariş edilməsi barədə rəsmi müraciəti təmin edilmədən” sözləri elave edilsin;

1.6.3. ikinci hissənin dördüncü abzasında “(qərardadda)” sözündən sonra “ve ya məhkəmə ekspertizasının sifariş edilməsi barədə müqavilə” sözləri əlavə edilsin;

1.6.4. üçüncü hissənin ikinci abzasında “(qərardadı)” sözündən sonra “ve ya məhkəmə ekspertizasının sifariş edilməsi barədə müqavilə” sözləri əlavə edilsin;

1.6.5. 10-cu maddənin birinci hissə üzrə:

1.6.1. ikinci abzasda “(qərardadı) alıqdən” sözlərindən sonra “ve ya məhkəmə ekspertizasının sifariş edilməsi barədə müqavilə bağlandıqdan” sözləri əlavə edilsin;

1.6.2. dördüncü abzasda “qərarda” sözündən sonra “(qərardadda) ve ya məhkəmə ekspertizasının sifariş edilməsi barədə müqavilə” sözləri əlavə edilsin;

1.8. 11-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

Maddə 11. Məhkəmə eksperti

Ali təhsilli və müəyyən ekspertiza ixtisası üzrə xüsusi biliklərə malik Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlığı məhkəmə eksperti ola bilər.

İkili vətəndaşlığı, digər dövlətlər qarşısında öhdəlikləri olan şəxs, din xadimi, məhkəmənin qanuni qüvvəye minmiş qərarı ilə fəaliyyəti qabiliyyəti olmayan və ya məhdud fəaliyyət qabiliyyəti hesab olunmuş, cinayət tərəfdarıyına görə məhkəmə olunmuş, barəsində ekspertiza fəaliyyəti ilə məşğul olma hüququndan məhrum etmə və ya tibbi xarakterli məcburi tədbirlərin tətbiq edilmesi haqqında qanuni qüvvəye minmiş məhkəmə qərarı çıxılmış, habelə barəsində cinayət işinin icraatına beraətverici əsasları olmadan xi-tam verilmiş şəxs məhkəmə eksperti ola bilər.

Bu maddənin birinci və ikinci hissələrində göstərilən tələblər cavab verən şəxs məhkəmə eksperti qismində fəaliyyət göstərmək üçün məhkəmə eksperti şəhadətnaməsini (bundan sonra - şəhadətnamə) almalıdır.

Məhkəmə ekspertizası idarələrində fəaliyyət göstərən ekspertlər dövlət məhkəmə eksperti şəhadətnaməsi müvafiq icra hakimiyəti orqanı tərəfindən verilir.

Bu maddənin birinci və ikinci hissələrində göstərilən tələblər cavab verən və özəl məhkəmə eksperti qismində fəaliyyət göstərmək istəyən şəxs özəl məhkəmə eksperti şəhadətnaməsini almaq üçün müvafiq dövlət rüsumunun ödənilməydi təsdiq edən sənədlə yanaşı aşağıdakı tələblərden birincə cavab verdiyi təsdiq edən sənədlər təqdim etməlidir:

1) ekspert qismində fəaliyyət göstərmək istədiyi ixtisas üzrə en azı 10 il işlədiyini;

2) ekspert qismində fəaliyyət göstərmək istədiyi ixtisas üzrə felsefə doktoru və ya elmlər doktoru elmi derecəsinin olduğunu;

3) xüsusi biliklərə malik olduğunu təsdiq edən beynəlxalq səviyyədə tanınan sənədlərinin (diplom, sertifikat və sair) mövcudluğunu.

Şəxsin xüsusi biliklərə malik olduğunu təsdiq edən beynəlxalq səviyyədə tanınan sənədlərin siyahısı müvafiq icra hakimiyəti orqanı tərəfindən təsdiq edilir. Özəl məhkəmə eksperti qismində fəaliyyət göstərmək istəyən şəxs şəhadətnamə alməq üçün həmin siyahıda olmayan sənəd təqdim etdikdə, həmin sənədin siyahıya daxil edilmesi etibarlıdır. Sənəd sənəd siyahıya daxil edildiyi halda ona şəhadətnamə verilməsi üçün əsas qismində çıxış edir.

Özel məhkəmə eksperti qismində fəaliyyət göstərmək istəyən şəxs müvafiq icra hakimiyəti orqanı tərəfindən internet informasiya ehtiyatı vasitəsilə təşkil edilən məhkəmə ekspertizası fəaliyyətinə dair qanunvericiliyin ümumi tələbləri, ekspert rəyinin tərtib edilmesi qaydaları və etik davranış kodexsinin müddələrinə dair icbari telimət istirak etməlidir. Telimin keçirilməsi qaydasını müvafiq icra hakimiyəti orqanı müəyyən edir.

Müvafiq icra hakimiyəti orqanı özəl məhkəmə eksperti qismində fəaliyyət göstərmək istəyən şəxslərlə müsahibə keçirir.

Özel məhkəmə ekspertlərinə şəhadətnamələr müvafiq icra hakimiyəti orqanı tərəfindən verilir.

Şəhadətnamənin verilməsi qaydası müvafiq icra hakimiyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

Maddə 11.3. Məhkəmə Ekspertlərinin Reystri

Müvafiq icra hakimiyəti orqanı özəl məhkəmə ekspertizası idarələrinin ekspertləri və özəl məhkəmə ekspertləri barədə məlumatları Məhkəmə Ekspertlərinin Reyestri daxil edilir.

Reyestri aparılması qaydaları müvafiq icra hakimiyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

Reyestre daxil edilmiş şəxslər məhkəmə ekspertizasının aparılması və ekspert rəyinin hazırlanması ilə əlaqədar məhkəmə ekspertləri üçün bu Qanunla və müvafiq prosessual qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş bütün hüquqlardan istifadə edir, vəzifələri yerinə yetirilir.

Məhkəmə eksperti yalnız şəhadətnamədə qeyd edilən məhkəmə ekspertizası ixtisası (ixtisaslar) üzrə ekspert rəyi verə bilər.

Məhkəmə eksperti müvafiq icra hakimiyəti orqanı tərəfindən təsdiq edilən məhkəmə ekspertinin etik davranış kodexsinin tələblərinə riayət etməlidir.

Müvafiq icra hakimiyəti orqanlarının məhkəmə ekspertizası idarələrinin ekspertlərinə bu orqanların işçiləri üçün qanuna müəyyən edilmiş qaydada xüsusi rütubələr verilir.

Müvafiq icra hakimiyəti orqanı məhkəmə ekspertlərinin bu Qanunun tələblərinə riayət etməsinə nəzarət edir.

1.9. aşağıdakı məzmunda 11-1 - 11-5-ci maddələr əlavə edilsin:

Maddə 11-1. Məhkəmə ekspertinin fealiyyətine xitam verilməsi

Aşağıdakı hallarda müvafiq icra hakimiyəti orqanı şəhadətnaməni ləğv edərək məhkəmə ekspertinin fealiyyətine xitam verir:

şəxs öz arzusu ilə şəhadətnamənin ləğv olunması barədə yazılı ərizə verdikdə;

şəhadətnamə almaq üçün təqdim edilən sənədlər bilerək təhlükəsizdir. Həmin metodun aşağıdakılardan istifadə edir. Ekspert Məhkəmə Ekspertizası Tədqiqat Metodlarının Dövlət Reyestrinin aparılması və yeni metodların həmin reyestre daxil edilməsi qaydaları müvafiq icra hakimiyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

Ekspertlər məhkəmə ekspertizasının aparılması zamanı Məhkəmə Ekspertizası Tədqiqat Metodlarının Dövlət Reyestrinin aparılması və yeni metodların həmin reyestre daxil edilməsi qaydaları müvafiq icra hakimiyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

Maddə 11-5. Məhkəmə ekspertizasının metodik fondu

Məhkəmə ekspertizalarının elmi-metodik materiallarından ibarət xüsusi fond yaradılır. Həmin materialların elektron nüsxələri fonda daxil edilir.

Fondun yaradılması və istifadəsi qaydaları müvafiq icra hakimiyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

1.10.12-ci maddənin beşinci hissəsi üzrə:

1.10.1. ikinci abzasda “idarəsinin” sözündən sonra “ekspertlərinə həmin idarənin” sözleri əlavə edilsin;

1.10.2. Üçüncü abzasda “başqa” sözündən sonra “məhkəmə ekspertizası idarəsinin ekspertlərinə” sözleri elave edilsin;

1.11.13-cü maddənin birinci hissəsinin yedinci abzasında “təhqiqat aparan şəxse, müstəntiq və ya məhkəməyə (hakime)” sözleri “məhkəmə ekspertizasını təyin (sifaris) etmiş orqan və şəxse” sözleri ilə əvəz edilsin;

1.12.19-cu maddə üzrə:

1.12.1. altıncı hissənin birinci cümləsində “işleyib hazırlamaq” sözlərindən sonra “, ekspertizanın aparılması Ümumi müddət daxilində, tətbiq olunması” sözleri elave edilsin;

1.12.2. Üçüncü abzasda “başqa” sözündən sonra “məhkəmə ekspertizası idarəsinin ekspertlərinə” sözleri elave edilsin;

1.12.2. dördüncü-səkkizinci hissələr müvafiq olaraq beşinci-döqquzuncu hissələr hesab edilən müvafiq icra hakimiyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

“Şəxsin anlaqlı olub-olmaması ilə bağlı məhkəmə-psixiatrik ekspertizasının aparılması üçün ən azı üç məhkəmə ekspertindən ibarət tərkibdə komissiya təşkil edilir.”;

1.13.21-ci və 22-ci maddələr aşağıdakılardan istifadə edilsin:

Maddə 21. Məhkəmə ekspertizasının aparılması əsasları

Məhkəmə ekspertlərinin fəaliyyəti müvafiq icra hakimiyəti orqanının məhkəmə ekspertizası idarələrində, elmi müəssisələrində, ali təhsil müəssisələrində, “Uyğunluğun qiymətləndirilməsi sahəsində akreditasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq akreditasiyadan keçmiş sınaq laboratoriyalarda, özəl hüquqi şəxslərdə, habelə özəl məhkəmə eksperti tərəfindən həyata keçirilir.

Məhkəmə tibb (məhkəmə-psixiatriya), məhkəmə-ballistik, məhkəmə partlayış-texniki, pul nişanları və qiyməti kağızları, narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının, güclü təsir edən və zəhərlə maddələrin, dərman vasitələrinin məhkəmə ekspertizaları təşkil edilir.